

MATEMATIKA, 5. razred

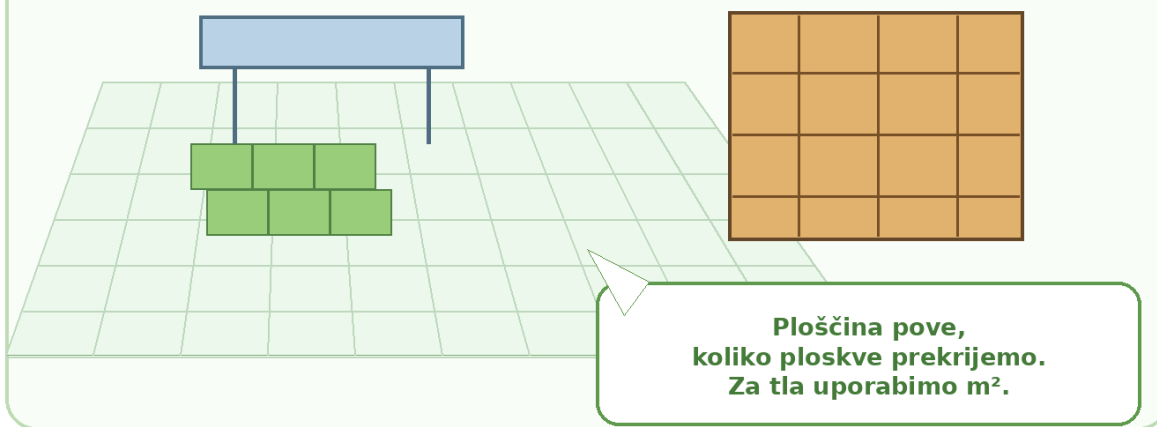
UČNA TEMA: Ploščinske merske enote

POTEK URE

Razred želi urediti bralni kotiček. Na tla bi položili nove kvadratne preproge, na steno pa nalepili barvite plakate. Kako bomo ugotovili, koliko tal in stene pokrijemo?

Bralni kotiček: koliko tal bomo prekrili?

Ploščino razumemo kot število enako velikih kvadratkov.

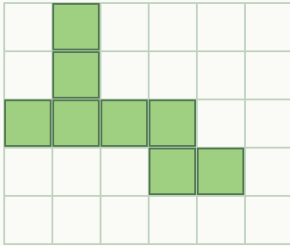
✓ **Znali bomo:** oceniti in meriti ploščino; poimenovati ploščinske enote; razložiti, kaj pomeni zapis cm²; pretvarjati med m², dm², cm² in mm².

🔪 **Pripomočki:** merilni trak, ravnilo, list s kvadratno mrežo, barvice in nekaj predmetov iz učilnice.

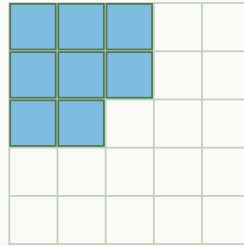
Ploščina je količina, ki pove, kako velika je ploskev. Pri likih jo najlažje izmerimo tako, da jih prekrijemo z enako velikimi kvadrati.

Ploščino merimo s kvadrati

En kvadrat je merska enota. Preštej, koliko kvadratov pokrije lik.

Lik A: 8 kvadratov

Lik B: 8 kvadratov

Lik A in lik B sta drugačne oblike, a imata enako ploščino.

★ **Pomembno:** Če dva lika prekrijemo z enakim številom enakih kvadratov, imata lika enako ploščino, čeprav sta lahko drugačne oblike.

Vprašanja za pogovor

- Kateri lik pokrije več kvadratov?
- Ali je lahko dolg in ozek lik enako velik kot kratek in širok?
- Zakaj morajo biti kvadrati enako veliki?

Zapis za zvezek

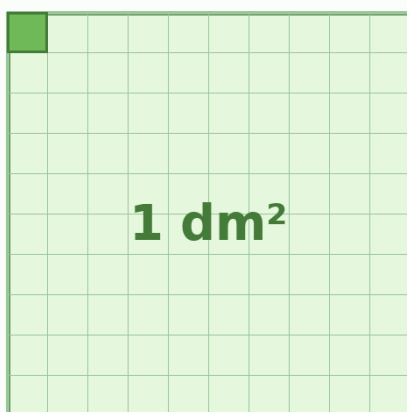
Ploščina pove velikost ploskve.
Označimo jo lahko s črko p.
Merimo jo s kvadratnimi enotami.

Kvadrat ima stranico 1 enoto

Za dolžino uporabljamo metre, decimetre, centimetre in milimetre. Za ploščino uporabimo kvadratne enote: kvadratni meter, kvadratni decimeter, kvadratni centimeter in kvadratni milimeter.

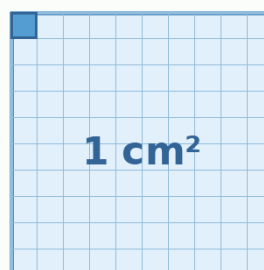
Kvadratne enote

Ime enote pove, kako dolg je rob kvadrata.

1 dm²

1 dm = 10 cm
1 dm² = 100 cm²

1 cm²

1 cm = 10 mm
1 cm² = 100 mm²

Primer: površina radirke je lahko v cm², površina učilnice pa v m².

Enota	Zapis	Uporabimo jo za ...
kvadratni meter	m²	tla učilnice, sobo, vrt, steno
kvadratni decimeter	dm²	ploščo mize, zvezek, manjši plakat
kvadratni centimeter	cm²	znamko, fotografijo, zaslon, kartico
kvadratni milimeter	mm²	zelo majhne ploskve, npr. pikico ali majhen delček

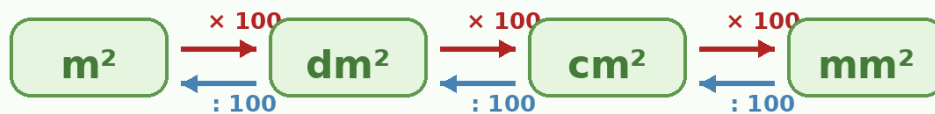
☑ Ploščinček pravi: Zapis cm² preberemo kvadratni centimeter. Številka 2 nas spomni, da merimo ploskev, ne samo dolžine.

Zakaj je korak $\times 100$?

Pri dolžini se med sosednjima enotama premaknemo za 10. Pri ploščini pa merimo kvadrate, zato se število spremeni za $10 \times 10 = 100$.

Pretvarjanje ploščinskih enot

Pri vsakem koraku med sosednjima enotama množimo ali delimo s 100.

Ker $1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}$, ima kvadrat $1 \text{ dm} \times 1 \text{ dm}$ kar $10 \times 10 = 100$ kvadratkov cm^2 .

1 m^2	100 dm^2	$10\,000 \text{ cm}^2$	$1\,000\,000 \text{ mm}^2$
	1 dm^2	100 cm^2	$10\,000 \text{ mm}^2$
		1 cm^2	100 mm^2
večja enota	→	→	manjša enota

→ **Pravilo:** Ko greš proti manjši enoti, množiš s 100. Ko greš proti večji enoti, deliš s 100.

Večja enota → manjša enota Primer: $3 \text{ m}^2 = ? \text{ dm}^2$

$$1 \text{ m}^2 = 100 \text{ dm}^2$$

$$3 \text{ m}^2 = 3 \times 100 \text{ dm}^2$$

$$3 \text{ m}^2 = 300 \text{ dm}^2$$

Primer: $5 \text{ dm}^2 \ 7 \text{ cm}^2 = ? \text{ cm}^2$

$$5 \text{ dm}^2 = 500 \text{ cm}^2$$

$$500 \text{ cm}^2 + 7 \text{ cm}^2 = 507 \text{ cm}^2$$

Manjša enota → večja enota Primer: $2400 \text{ mm}^2 = ? \text{ cm}^2$

$$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2$$

$$2400 \text{ mm}^2 : 100 = 24 \text{ cm}^2$$

$$2400 \text{ mm}^2 = 24 \text{ cm}^2$$

Primer: $450 \text{ cm}^2 = ? \text{ dm}^2 \ ? \text{ cm}^2$

$$450 \text{ cm}^2 = 4 \text{ dm}^2 \ 50 \text{ cm}^2$$

1 2 3 Postopek v treh korakih: Pred pretvarjanjem si vedno napiši, med katerima enotama pretvarjaš. Nato preštej korake. En korak pomeni $\times 100$ ali $: 100$.

Poskusi skupaj z učiteljem/učiteljico:

$6 \text{ dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}^2$	$700 \text{ cm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$
$2 \text{ m}^2 \ 30 \text{ dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$	$8 \ 000 \text{ mm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}^2$
$4 \text{ dm}^2 \ 15 \text{ cm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}^2$	$12 \ 000 \text{ cm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}^2 \ \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$
$9 \text{ cm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ mm}^2$	$1 \text{ m}^2 \ 5 \text{ dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$

Enota naj bo smiselna

Ko meriš resničen predmet, najprej razmisli, katera enota je dovolj velika in pregledna. Če je predmet majhen, uporabimo cm^2 ali mm^2 . Če je ploskev velika, uporabimo dm^2 ali m^2 .

Katero enoto izberemo?
Enota naj bo primerna velikosti ploskve: ne premajhna in ne prevelika.

poštna znamka → cm^2

zaslon telefona → cm^2

zvezek → dm^2

šolska miza → dm^2 ali m^2

tla učilnice → m^2

plakat → cm^2 ali dm^2

Predmet	Najbolj primerna enota	Moja ocena	Meritev ali izračun
radirka			
zvezek			
plošča šolske mize			
tla učilnice			

! Nasvet: Če zapišeš ploščino učilnice v cm^2 , bo število zelo veliko. Zato je m^2 bolj pregleden.

↔ Spomni se lestvice: $m^2 \rightarrow dm^2 \rightarrow cm^2 \rightarrow mm^2$. V desno množiš s 100, v levo deliš s 100.

Pretvori v manjšo enoto.

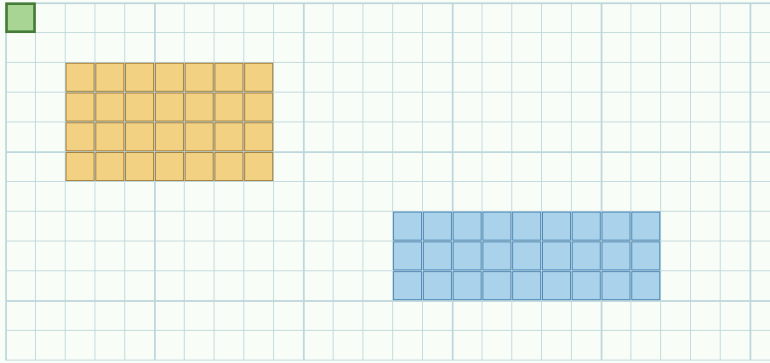
- a) $4 m^2 = \underline{\hspace{2cm}} dm^2$
b) $9 dm^2 = \underline{\hspace{2cm}} cm^2$
c) $15 cm^2 = \underline{\hspace{2cm}} mm^2$
č) $2 m^2 8 dm^2 = \underline{\hspace{2cm}} dm^2$
d) $3 dm^2 40 cm^2 = \underline{\hspace{2cm}} cm^2$

Pretvori v večjo enoto.

- e) $600 cm^2 = \underline{\hspace{2cm}} dm^2$
f) $7\,000 mm^2 = \underline{\hspace{2cm}} cm^2$
g) $12\,000 cm^2 = \underline{\hspace{2cm}} m^2 \underline{\hspace{2cm}} dm^2$
h) $450 cm^2 = \underline{\hspace{2cm}} dm^2 \underline{\hspace{2cm}} cm^2$
i) $30\,000 mm^2 = \underline{\hspace{2cm}} dm^2$

Vstavi manjkajočo enoto.

- j) $1 m^2 = 100 \underline{\hspace{2cm}}$
k) $1 dm^2 = 100 \underline{\hspace{2cm}}$
l) $1 cm^2 = 100 \underline{\hspace{2cm}}$
m) $5 dm^2 = 500 \underline{\hspace{2cm}}$
n) $20\,000 cm^2 = 2 \underline{\hspace{2cm}}$

Nariši, preštej, pretvori Merska enota je 1 cm². Nariši pravokotnika in zapiši ploščino.**1 kvadrateg = 1 cm²****A: 7 cm × 4 cm = ___ cm²****B: 9 cm × 3 cm = ___ cm²****Namig: ploščina pravokotnika = dolžina × širina. Preveri s štetjem kvadratkov.**

Leva ploščina

Znak <, >
ali =

Desna ploščina

3 dm²

—

250 cm²9 cm²

—

900 mm²1 m²

—

1000 cm²45 dm²

—

4 m² 50 dm²780 cm²

—

8 dm²**⚠ Pozor: Preden primerjaš ploščine, jih pretvori v isto enoto.**

1. Bralni kotiček

Na tla bodo položili kvadratne ploščice. Ena ploščica meri 1 dm^2 . Koliko ploščic potrebujejo za tla s ploščino 2 m^2 30 dm^2 ?

Reševanje: _____

Odgovor: _____

2. Plakat

Učenec je izdelal plakat, dolg 30 cm in širok 20 cm. Kolikšna je ploščina plakata v cm^2 ? Koliko je to v dm^2 ?

Reševanje: _____

Odgovor: _____

3. Šolska miza

Plošča šolske mize je dolga 120 cm in široka 60 cm. Izračunaj ploščino v cm^2 in jo pretvori v dm^2 . Katera enota je bolj pregledna?

Reševanje: _____

Odgovor: _____

4. Stena v razredu

Stena meri 4 m v dolžino in 250 cm v višino. Koliko m^2 meri stena? Najprej pretvori višino v metre.

Reševanje: _____

Odgovor: _____

✓ **Za konec:** Izhodna vstopnica: Zapiši eno stvar, ki si jo danes razumel/-a, in eno pretvorbo, ki jo še želiš vaditi.

REŠITVE IN POVZETEK

Stran za učitelja/učiteljico

Ključna pravila

1 m²	100 dm² = 10 000 cm² = 1 000 000 mm²
1 dm²	100 cm² = 10 000 mm²
1 cm²	100 mm²
Pravilo	v manjšo enoto × 100, v večjo enoto : 100 za vsak korak

Rešitve izbranih nalog

Stran 5: $6 \text{ dm}^2 = 600 \text{ cm}^2$; $700 \text{ cm}^2 = 7 \text{ dm}^2$; $2 \text{ m}^2 30 \text{ dm}^2 = 230 \text{ dm}^2$; $8 000 \text{ mm}^2 = 80 \text{ cm}^2$; $4 \text{ dm}^2 15 \text{ cm}^2 = 415 \text{ cm}^2$; $12 000 \text{ cm}^2 = 1 \text{ m}^2 20 \text{ dm}^2$; $9 \text{ cm}^2 = 900 \text{ mm}^2$; $1 \text{ m}^2 5 \text{ dm}^2 = 105 \text{ dm}^2$.

Stran 7: a) 400 dm^2 , b) 900 cm^2 , c) 1500 mm^2 , č) 208 dm^2 , d) 340 cm^2 , e) 6 dm^2 , f) 70 cm^2 , g) $1 \text{ m}^2 20 \text{ dm}^2$, h) $4 \text{ dm}^2 50 \text{ cm}^2$, i) 3 dm^2 , j) dm^2 , k) cm^2 , l) mm^2 , m) cm^2 , n) m^2 .

Stran 8: $A = 7 \times 4 = 28 \text{ cm}^2$; $B = 9 \times 3 = 27 \text{ cm}^2$. Primerjave: $3 \text{ dm}^2 > 250 \text{ cm}^2$; $9 \text{ cm}^2 = 900 \text{ mm}^2$; $1 \text{ m}^2 > 1000 \text{ cm}^2$; $45 \text{ dm}^2 < 4 \text{ m}^2 50 \text{ dm}^2$; $780 \text{ cm}^2 < 8 \text{ dm}^2$.

Besedilne naloge: 1) $2 \text{ m}^2 30 \text{ dm}^2 = 230 \text{ dm}^2$, zato potrebujejo 230 ploščic. 2) $30 \times 20 = 600 \text{ cm}^2 = 6 \text{ dm}^2$. 3) $120 \times 60 = 7200 \text{ cm}^2 = 72 \text{ dm}^2$; bolj pregledna je enota dm^2 . 4) $250 \text{ cm} = 2,5 \text{ m}$; $4 \text{ m} \times 2,5 \text{ m} = 10 \text{ m}^2$.

★ **Predlog za diferenciacijo:** Za utrjevanje naj učenci v paru izberejo tri predmete v učilnici, ocenijo ploščino, izmerijo stranice in ocenam dodajo primerno enoto.